

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ PER LA INSTAL·LACIÓ DE PLAQUES COMMEMORATIVES DE L'HODONÍMIA TRADICIONAL DE CABASSERS

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La toponímia tradicional (és a dir, els noms dels camins, els carrers i les places anterior a la revolució liberal) servia exclusivament per orientar-se pels llocs. Tenia el seu origen en el poble, que validava aquests noms mitjançant l'ús i el costum. Però a partir del segle XIX aquests noms tradicionals van començar a ser esborrats per l'hodonímia commemorativa, ja que es va popularitzar dedicar places i carrers a personatges, esdeveniments i fins i tot territoris llunyans als municipis. A Cabassers hi tenim casos ben coneguts: plaça del Sitjar (plaça de la Constitució i plaça Longí Navàs), Pla de la Bassada o Cap de Vila (plaça Dr. Prudenci Seró) carrer del Tossal (carrer Balmes), carrer del Mulo (carrer Montsià) carrer del Vent (carrer Penedès), etc.

El Centre d'Estudis Santa Maria de Vallclara ha dut a terme l'estudi "Els hodònims populars de Cabassers", que identifica els noms tradicionals de les places i carrers de la població, que es pot consultar a la seva seu electrònica, vallclara.org, i que s'adjunta com annex a aquesta proposta de resolució.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER. Art. 75 del Real Decreto 2612/1996, de 20 de diciembre, por el que se modifica el Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales aprobado por el Real Decreto 1690/1986, de 11 de julio.

SEGON. Resolución de 9 de abril de 1997, de la Subsecretaría, por la que se dispone la publicación de la Resolución de 1 de abril, de la Presidenta del Instituto Nacional de Estadística y del Director general de Cooperación Territorial, por la que se dictan instrucciones técnicas a los Ayuntamientos sobre la gestión y revisión del padrón municipal.

TERCER. Arts. 63 a 65 del DECRET 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals.

QUART. Arts. 52 d) i e) del DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

Per tot això portem a la consideració del ple els següents

ACORDS

Primer. La instal·lació de plaques de ceràmica commemoratives de color argila amb lletres blanques que identifiquin els noms tradicionals dels carrers del nucli antic de Cabassers, amb les següents denominacions:

Pla de la Bassada (plaça del Dr. Prudenci Seró)

Plaça del Sijtar (plaça de Longí Navàs)

Tossal (carrer Balmes)

Carrer del Forn (carrer Priorat)

Carrer del Vent (carrer Penedès)

Carrer de l'Hospital (carrer del Grau)

Pla de l'Abadia (la placeta entre la casa de l'abadia i l'església)

Baixadeta del Cal Fermí (carrer de la Ribera)

Les Escaletes (tram del carrer Segarra entre els carrers Major i del Mig)

Baixadeta de Cal Moixó (tram del carrer Segarra entre els carrers del Mig i de Baix)

Carrer del Mulo (carrer Montsià)

El Patiet (intersecció entre el carrer de Sant Miquel i el carrer Verdaguer)

Carrer dels Vergers (tram del carrer de Baix entre el carrer Verdaguer i la intersecció amb el carrer de la Ribera)

Carrer de les Bassetes (carrer Verdaguer)

Era de Dalt (carrer Beat Joan d'Organyà)

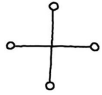
Carrer del Castell (tram de carrer Major entre l'Abadia i la intersecció amb el carrer del Mig)

Carrer de les Eres (carrer del Camp)

Segon. Les plaques commemoratives seran de ceràmica de color argila amb lletres blanques, d'una mida més petita que les plaques amb els noms oficials dels carrers, i s'instal·laran a sota d'aquestes. Al Patiet s'instal·larà una única placa a la tàpia de l'hort que hi ha a continuació del número 1 del carrer de Sant Miquel. Al Pla de l'Abadia es col·locarà una única placa a la façana

sud de l'església. Al carrer del Castell es col·locarà una placa a sota de la que indica el carrer Major a la seva intersecció amb el carrer del Mig i a sota de la que es troba al número 76 del mateix carrer Major. Al carrer dels Vergers es col·locarà una placa a sota de l'indicador del carrer de Baix que hi ha a la façana davant de la baixada a la Font de Baix i, l'altre, al marge de pedra de l'hort de la intersecció del carrer de Baix amb el carrer Verdaguer.

SANTA MARIA DE
VALLCLARA

Inici Butlletí Arxiu

Publicacions Contacte

Els hodònims populars de Cabassers

05/06/2026 Articles

Cristina Masip (cmasip@vallclara.org), Josep Ramon Miró (jrmiro@vallclara.org) i Carles Prats (cprats@vallclara.org)

El 1860 el govern espanyol publicava unes regles (GACETA, 1960: 1) per retolar els carrers i numerar les cases. L'article primer disposava que els ajuntaments obrissin un registre que havia d'expressar l'estat en què es trobava la retolació dels carrers i on s'havien d'anotar les variacions que hi haguessin als seus noms. L'article onzè fixava que els límits dels carrers estarien ben determinats i que s'havia de procurar que un carrer tingués un sol nom, si no era que el carrer canviava de direcció en angle recte, o era travessat per un riu, o tallat per un carrer més ample o una plaça, casos en què els trams serien carrers diferents. L'article dotzè deia que per a la determinació dels límits dels carrers s'havien de col·locar els seus noms a l'entrada i a la sortida, a l'esquerra del vianant. També s'havien de col·locar els noms dels carrers als creuaments, als carrers amb entrada o sortida d'un altre, i als que es comunicessin amb places. L'article vintè disposava que les làpides amb els noms dels carrers havien de ser de ceràmica «quan no es pugui emprar altre material més durador», i que el seu cost aniria a càrrec de l'ajuntament. Finalment, l'article vint-i-dosè manava als alcaldes que cada final del mes del gener següent a cada quinqueni enviessin als governadors de província un estat on hi constessin els noms de les places, placetes, carrers i passejos, el nombre d'edificis fent constar quants habitants hi havia a cadascun, l'ús dels immobles, els destruïts, els reedificats, els de nova planta i els que estiguessin en construcció.

Amb anterioritat a aquest registre, la font per a conèixer la nomenclatura dels carrers són les llibretes de compliment pasqual. Són uns documents parroquials utilitzats per l'Església

catòlica -especialment actius entre els segles XVI i XX- per controlar quins fidels complien amb els manaments de confessar i combregar un cop a l'any, concretament per Pasqua de Resurrecció. Aquestes llibretes eren un cens de les persones en edat de combregar que vivien a cada casa, i tot sovint les cases s'ordenaven pels carrers on es trobaven. Això fa que aquests registres ofereixin una valuosíssima informació no només sobre la demografia del lloc, sinó també de l'hodonímia, que és la matèria que estudiarem en aquest article.

A Cabassers s'ha conservat una interessant col·lecció de llibretes de compliment pasqual a l'arxiu parroquial. La primera és del 1698 i a continuació s'hi troben els registres de 1700-1701, 1703-1704, 1709-1722, 1724-1733, 1735-1740, 1744-1759, 1761-1768, 1771-1781, 1783, 1785-1788, 1790-1791, 1802, 1804-1806, 1808, 1810-1829, 1833, 1838-1841, 1845-1846, 1848, 1852-1854, 1856-1857, 1859-1860, 1863-1864, 1867-1871, 1873-1894, 1879-1898, 1901-1902, 1910-1915, 1918-1919 i 1943.

Del 1698 al 1733 les llibretes mencionen els següents sectors:

Cap de Vila
Sijtar
Carrer de la Presó
Lo Carreró
Carrer del Moliner
Carrer del Grau
Pla de l'Abadia

Les llibretes dels anys de 1710, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733 distingeixen entre ambdós costats de carrer i comencen el recompte al nord, amb aquesta seqüència:

Cap de Vila (oest)
Sijtar (oest)
Carrer de la Presó (est i oest)
Pla de l'Abadia (oest)
Cap de Vila (est)
Lo Carreró (est)
Sitjar (est)
Carrer del Moliner (est)
Carrer del Grau (est)
Pla de l'Abadia (est)

Les llibretes de 1698, 1700, 1701, 1703, 1704, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714 no distingeixen entre els costats dels carrers i ofereixen les llistes de residents sota un sol epígraf per a cada carrer. A partir de 1735 les llibretes no mencionen ni el Sitjar ni el carrer de la Presó, els habitants dels quals queden recomptats a Cap de Vila i Pla de l'Abadia, respectivament. Això es reproduïx a les llibretes de 1736, 1737, 1738, 1739, 1740.

Gràcies a la distribució de nord a sud i la menció dels costats est i oest de cada sector (a excepció del carrer de la Presó, on es relacionen les famílies que hi vivien sense distingir els dos costats del carrer), entre 1698 i 1733 podem deduir les següents equivalències:

Pla de l'Abadia: des del museu municipal a l'església.

Carrer de la Presó: el tram de carrer Major entre la plaça del Mercat i el carrer del Grau.

Carrer del Grau: Manté el mateix nom.

Carrer del Moliner: el carrer Penedès

Sitjar: la plaça de Longí Navàs i el tram de carrer Major que va del carrer Penedès al carrer Priorat.

Lo Carreró: l'actual carrer Priorat

Cap de vila: la plaça del Dr. Seró i el tram de carrer Major comprès entre el carrer Priorat i l'ermita de Sant Joan.

El 1745 les llibretes suprimeixen les mencions als carrers i simplement registren llistes de residents. Això canvia de nou el 1808, quan es recupera la menció a la nomenclatura de les vies, amb canvis substancials. Es mencionen els següents carrers i places:

Plaça de les Cols

Plaça de l'Abadia

Carrer de la Presó

Carrer de l'Hospital de Grau

Carrer de la Boterassa

Carrer d'en Blai

Carrer Major o Sitjar

Perxe de l'Arbonès

Carrer del Tossal

Plaça de la Bassada

Travessia del carrer del Forn

Carrer del Molí de l'Oli

Raval de Sant Miquel

Carrer de les Basses de l'Oli

Carrer de Baix

Carrer del Soguer

Carrer de l'Era de Baix

Carrer de l'Era del Castell

El quadern de 1808 reflecteix l'expansió demogràfica acumulada des de 1745, que va fer créixer el nucli urbà. Tanmateix, com que a partir de 1745 no es mencionaven els noms dels carrers, no tenim una fotografia exacta del moment d'aparició dels ravals.

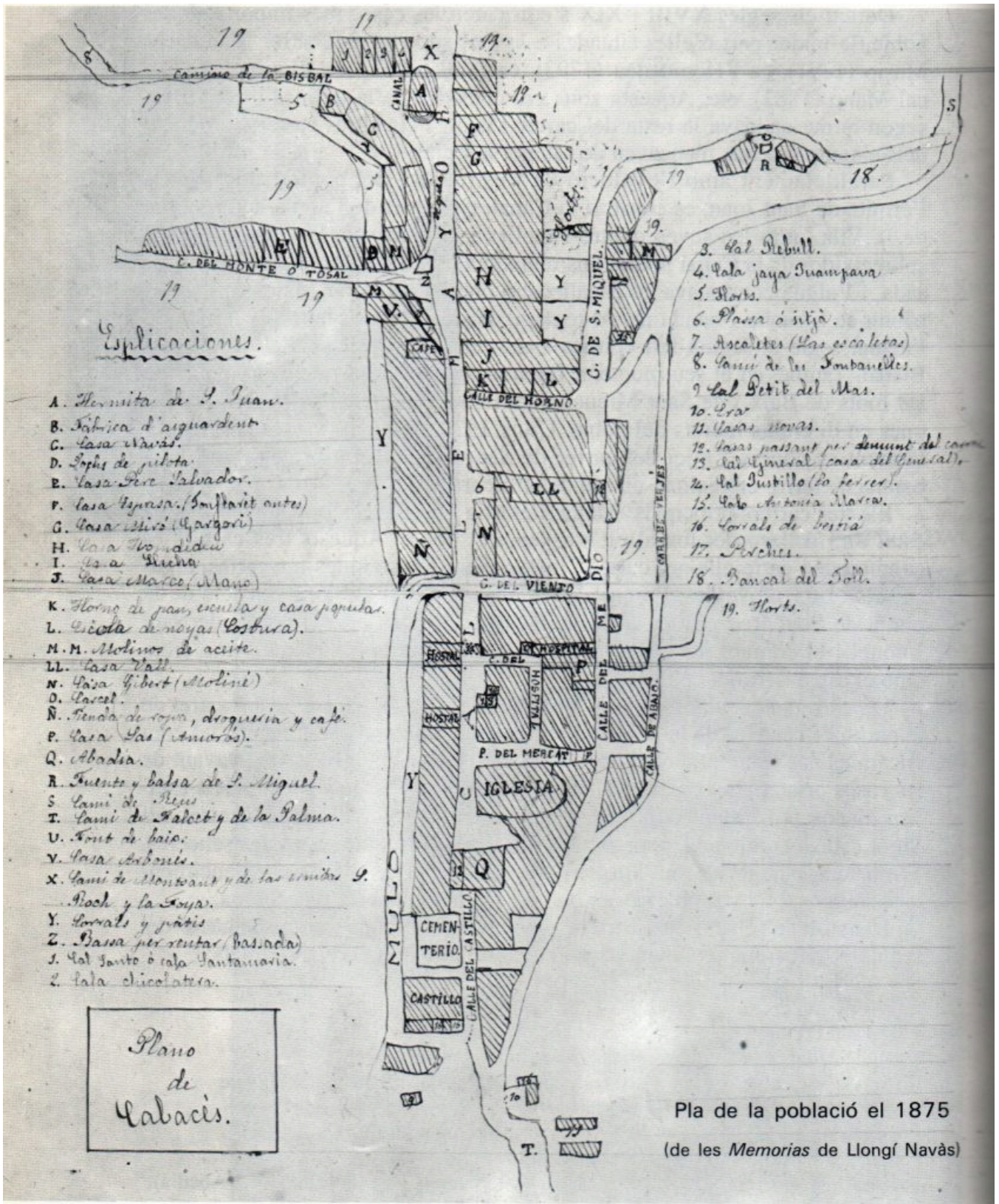
El 1815 les llibretes tornen a mencionar el nom del carrer del Moliner i hi desapareix la referència al carrer d'en Blai (l'actual carrer Penedès, on hi ha les cases anomenades Cal Moliner i Cal Blai). El 1817 el carrer de les Basses d'Oli s'anomena «carrer de les Basses i Molí de l'Oli». El 1818 es menciona el carrer del Molí Nou de l'Oli i desapareix el carrer de les Basses de l'Oli, cosa que sembla indicar que tots dos noms es refereixen al mateix carrer i, segurament, reflecteixen el procés de construcció d'aquest edifici; mentre s'estava alçant i es veien les basses de decantació des de l'exterior al carrer li deien «de les Basses de l'Oli», i en estar acabat l'edifici al vial l'anomenaren «del Molí Nou de l'Oli». Sense cap mena de dubte es tracta del Molí dels Sòcios. Com recull l'*Inventari arquitectònic i arqueològic de Cabassers* (PRATS, 2008: O.024) la portalada d'aquell molí actualment es troba reutilitzada al número 24 del carrer de Baix, on fou traslladada a principis del segle XXI des del solar del carrer Verdaguer on hi hagué l'edifici. La portalada té l'any 1816 inscrit a la dovella clau, la qual cosa coincideix plenament amb la cronologia que aporta la documentació estudiada. A aquest carrer se li dirà Bassetes a partir de 1887, potser perquè, ja enrunat el molí, les basses de decantació tornaven a ser visibles des de l'exterior, i de nou a la via se l'anomenava segons l'estat en què es trobava l'edifici que la caracteritzava.

El 1819 les llibretes recuperen la denominació «carrer de l'Hospital i d'en Grau». El 1820 la llibreta corresponent es refereix al «carrer del Sitjar» (desapareixent la dualitat amb el carrer Major que l'acompanyava des del 1808) i el carrer del Molí de l'Oli (que no hem pogut identificar amb certesa amb cap vial actual) passa a ser el «carrer del Molí de l'Oli Vell» (per diferenciar-lo del carrer on hi havia el molí nou, que és el Molí dels Sòcios que comentàvem al paràgraf anterior). El 1821 les llibretes tornen a referir-se al «carrer de l'Hospital», eliminant l'anterior referència al Grau. El 1823 desapareix la menció a l'era de Baix. El 1826 desapareix la travessia de la Boterassa. El 1833 al Perxe de l'Arbonès s'anomena carrer de l'Arbonès i el carrer del Molí de l'Oli Nou se simplifica en carrer del Molí Nou. El 1838 desapareix la referència a la plaça de les Cols i el carrer del Molí de l'Oli Vell es passa a anomenar carrer del Molí Vell (calle del Molino Viejo, a l'original). El 1845 només s'anomenen els carrers del Sitjar, Tossal, del Forn, de Baix, Soguer, la plaça de la Bassada, el raval de Sant Miquel i l'Era del Castell, però en canvi hi ha una llista d'habitants que no s'especifica on viuen, corresponent

segurament a la resta de carrers no mencionats i que anteriorment apareixien als documents. El 1848 deixa de mencionar-se el carrer del Soguer. El 1859, a més dels anteriors (excepte Soguer), es menciona el carrer del Molí. El 1863 es torna a mencionar el carrer del Moliner. El 1867 reapareix el nom del carrer del Molí Vell. El 1877 es menciona el carrer Major i el carrer de la Font (l'actual carrer de Baix, anomenat ja així a partir de 1897). El 1878 apareixen les Eres d'Avall (el carrer del Camp actual). El 1879 s'anomena el carrer de l'Església (un tram de l'actual carrer Major) i el carrer de les Eres (l'Eres d'Avall de 1878). El 1881 al carrer de Baix li diuen «carrer del Mig o de Baix» (l'actual carrer del Mig), i el carrer de les Eres del Castell se simplifica en «carrer del Castell». El 1882 al «carrer del Mig o de Baix» li diuen només carrer del Mig i desapareix la referència a «de Baix». El 1897 anomenen carrer de Baix al carrer que actualment encara porta aquest nom, i que anteriorment s'hauria dit de la Font (de 1877 a 1894) i abans, encara, carrer del Soguer (1808-1846).

El 1875 Longí Navàs confeccionà un plànol de Cabassers (BIETE, 1991: 222) que permet establir sense cap mena de dubte les següents identifications:

Carrer Monte o Tossal: Carrer Balmes
 Pla de la Bassada: Plaça Dr. Prudenci Seró
 Carrer del Forn: Carrer Priorat
 Plaça del Sitjar: Plaça Longí Navàs
 Mulo: Carrer Montsià
 Carrer del Vent: Carrer Penedès
 Carrer de l'Hospital: Carrer del Grau
 Carrer del Castell: entre l'escola i la casa de l'abadia

El plànol de Longí Navàs ens mostra dos hodònims que les llibretes de compliment pasqual contemporànies no recullen: el carrer del Vent (les llibretes en diuen molt majoritàriament Carrer del Moliner i Carrer del Blai durant un brevíssim període a principis del segle XIX) i la plaça del Mercat (el 1808 en diuen Plaça de les Cols i abans segurament la incorporaven com a part del carrer del Grau). Això ha de posar de relleu la següent advertència: és possible que les llibretes de compliment pasqual no reflectissin els noms populars de les vies, sinó que el

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic custodiat per Ajuntament de Cabacés. Podeu verificar la seva autenticitat a través del servei de validació de l'Enx amb el CVE A7422CD8A8CD49588ADF1F7E763019 i data d'emissió 14/06/2026 a les 22:46:59

capellà organitzés la població per sectors, per tal de facilitar les tasques de cens i recompte de combregants, amb noms que podien coincidir, o no, amb els noms populars dels carrers.

Delfí Navàs feia una descripció el 1918 de la morfologia del nucli urbà i deia que Cabassers constava de cinc carrers: Major, Monte o Tossal, Hospital, Castell, Mig, Baix i Sitjar. Diu que «antiguament hi havia el carré del Forn, que comprenie les actuals cases del carré Maijó números 33 al 41; carré del Vent, que constava de les cases números 49 al 63 del mateix carré ó sia les travesies del carré Maijó al del Mitj; y'l carré de S. Miquel, que comensava al número 55 del carré del Mitj y acabava a la última casa número 71.» Queda clar que en aquell moment les travesses entre el carrer de Major i del Mig eren considerades part del propi carrer Major. També parla de «lo pla de la iglesia, la plaza del Mercat al costat de aquesta y'l pla de la bazada dit així per haver en ell una baza ahont se te la gran comoditat de pugué rentá en ella á totes les hores tant de dia com de nit.» (NAVÀS, 1918: 15).

Vicenç Bieta, a la seva Toponímia (BIETE, 1979: 73), recull els noms populars dels carrers, fent constar les formes oficials equivalents:

Baixada de la Font de Baix (actualment substituïda pel tram de carrer que uneix amb un pont el carrer de la Font de Baix amb el carrer de Baix.

Baixada de Cal Fermí (Carrer de la Ribera)

Baixada de Cal Moixó (Carrer de la Segarra)

Carrer d'en Grau

Carrer de Baix

Carrer de l'Era de Dalt (actual carrer Joan d'Organyà)

Carrer de l'Hospital (Carrer del Grau)

Carrer de les Bassetes (baixada del carrer de Sant Miquel fins al Patiet)

Carrer de les Eres o carrer de les Nou Claus (Carrer del Camp)

Carrer de Sant Joan (tram del carrer Major entre la pl. Dr. Seró i l'ermita de Sant Joan)

Carrer de Sant Miquel

Carrer del Castell (tram del carrer Major entre el pla de l'Abadia i el carrer del Mig)

Carrer del Forn (Carrer Priorat)

Carrer del Mig

Carrer del Portal (tram del carrer Major entre l'ermita de Sant Joan i el camí de la Foia)

Tossal (Carrer Balmes)

Carrer del Vent (Carrer Penedès)

Carrer dels Vergers

Carrer Major

Carrer Nonàs

Plaça del Mercat

Carrer del Mulo

El Patiet (bifurcació dels carrers de Sant Miquel i les Bassetes)

Les Escaletes (tram d'escales entre la plaça del Mercat i el carrer del Mig)

Pla de l'Abadia (entre l'església i l'abadia)

Pla de la Bassada (Pl. Dr. Seró)

Plaça del Sitjar (Pl. Longí Navàs)

Travessia del Metge Vell (carrer del Forn)

El mateix autor publicà un plànol del nucli urbà (BIETE, 1991: 223) que recollia les denominacions populars de diversos carrers, preservades gràcies a la transmissió oral.

Aquestes denominacions que consten al plànol de Biète són el Pla de la Bassada (plaça Dr. Prudenci Seró), Tossal (carrer Balmes), carrer de Sant Joan (el tram del carrer Major entre la plaça del Dr. Seró i l'ermita de Sant Joan), carrer del Forn (carrer Priorat), plaça del Sitjar (plaça de Longí Navàs), carrer del Vent (carrer Penedès), carrer del Mulo (carrer Montsià), Pla de l'Abadia (la placeta entre l'abadia i l'església), carrer del Castell (entre l'inici del carrer Major i el Pla de l'Abadia), l'Era de Dalt (carrer Beat Joan d'Organyà), carrer de les Eres (carrer del Camp), les Escaletes (carrer Segarra, entre la plaça del Mercat i el carrer del Mig) Baixadeta de Cal Moixó (carrer Segarra, entre els carrers del Mig i de Baix), Baixadeta de Cal Fermí (carrer de la Ribera), Baixada de la Font de Baix (baixada entre el carrer de Baix i el carrer de la Font de Baix), carrer dels Vergers (tram del carrer de Baix entre la baixada de la Font de Baix i el carrer Verdaguer), carrer de les Bassetes (carrer Verdaguer) i el Patiet (intersecció del carrer de Sant Miquel amb el carrer Verdaguer).

Hem de destacar a part el cas del Sitjar. Si bé, com ja hem vist, les llibretes de compliment pasqual es refereixen al Sitjar com un tram llarg del carrer Major entre el carrer Priorat i el carrer Penedès, la denominació tradicional «el Sitjar» es refereix exclusivament a la plaça de Longí Navàs. Aquesta plaça fou la primera que tingué un hodònim commemoratiu, segons explica Delfí Navàs, que parla de la «plaza de la Constitució vulgo Sitjá» (NAVÀS, 1918: 15). L'origen del la dedicatòria a la Constitució cal buscar-lo en un Decret de 14 d'agost de 1812 (GAZETA, 1812: 142) que manava que s'anomenés «Plaza de la Constitució» la plaça principal de cada poble on s'hagués anunciat la promulgació de la Constitució de Cádiz de 1812. Per tant el Sitjar va ser el primer espai de Cabassers que va perdre la seva denominació tradicional per ser substituïda per una de commemorativa o honorífica. El segon fou el Pla de la Bassada, que el 1926 fou anomenat «Plaza de José Nicolau» en honor al diputat tortosí que s'esforçà perquè l'actual carretera T-702 passés per Cabassers (BIETE, 1991: 240).

Cal fer també una menció al carrer del Mulo (carrer Montsià) per aclarir l'etimologia del nom. Un document judicial de la cort del batlle de la baronia de Cabassers de 23 de febrer de 1693 fa aquesta referència:

«Item, altra heretat nomenada lo bancal d'en Nicolau, ab sa basa al cab, a la partida del davall lo muro (h)i ant darrer lo castell, a fronte de un costat ab la heretat de Miquel Masip, moliné de draps, ab altre costat ab lo hort que comprà Joan Vall, del Veyà, i dit bancal vui lo posaix Joachim Llauradó, peraire, i ab dita isienda no s'(h)i trobà altra cosa.»

Per la menció al darrere del castell, queda clar que la partida es refereix als terrenys que avui en dia ocupen els horts de darrere de l'escola, solar de l'antic monestir de Santa Maria de Vallclara, conegut popularment com el castell. El «muro» no és altra cosa que la muralla, i les terres que quedaven just a sota de la defensa és el que el document anomena «partida de

davall lo muro». Per tant el carrer del Mulo agafa el nom del «muro», la muralla que menciona la documentació de finals del segle XVII, si bé es transformà a «Mulo» per lambdacisme.

L'objectiu d'aquest treball és proposar la senyalització de l'hodonímia popular, i per a fer-ho i vistos els antecedents estudiats, el criteri que utilitzem és indicar els hodònims que la transmissió oral reconeix com a tradicionals. No considerem adequat fer constar en una placa a l'espai públic tots els noms que pot haver tingut una mateixa via, sinó que creiem més oportú i intel·ligible marcar aquell nom que la memòria popular encara identifica amb l'espai. El recopilatori dels noms pretèriets que ha tingut cada espai ja queda registrat, de totes maneres, en aquest treball. Per tant, la proposta de retolació que fem és la següent:

Pla de la Bassada (plaça del Dr. Prudenci Seró)

Plaça del Sijtar (plaça de Longí Navàs)

Tossal (carrer Balmes)

Carrer del Forn (carrer Priorat)

Carrer del Vent (carrer Penedès)

Carrer de l'Hospital (carrer del Grau)

Pla de l'Abadia (la placeta entre la casa de l'abadia i l'església)

Baixadeta del Cal Fermí (carrer de la Ribera)

Les Escaletes (tram del carrer Segarra entre els carrers Major i del Mig)

Baixadeta de Cal Moixó (tram del carrer Segarra entre els carrers del Mig i de Baix)

Carrer del Mulo (carrer Montsià)

El Patiet (Creiem necessari incorporar a la senyalització aquest hodònim, que si bé no apareix a la documentació estudiada, la transmissió oral, com recull Biete, ha fet que tothom es refereixi a la intersecció entre el carrer de Sant Miquel i el carrer Verdaguer amb aquest nom popular)

Carrer de les Bassetes (carrer Verdaguer)

Era de Dalt (carrer Beat Joan d'Organyà)

Carrer del Castell (tram de carrer Major entre l'Abadia i la intersecció amb el carrer del Mig)

Carrer de les Eres (carrer del Camp)

Proposem que la cartelleria commemorativa sigui feta de ceràmica, d'una mida lleugerament més petita que els cartells que indiquen els noms oficials de les vies, i ubicar-la a sota de cadascun d'aquests. Dues de les plaques, tanmateix, haurien de ser col·locades a zones que actualment no tenen cap indicació. És el cas del Pla de l'Abadia (s'hauria de col·locar a la façana sud de l'església) i del Patiet (calria col·locar-la a la tàpia de l'hort que hi ha a continuació de la casa número 1 del carrer de Sant Miquel).

Convé destacar que el carrer del Grau és un cas invers; manté el nom tradicional com a nom oficial, però des de mitjans del segle XVIII hi va haver un hospital (entès com a hospici, no com a centre sanitari), fet que va acabar donant el nom popular de carrer de l'Hospital al mateix carrer del Grau (la llibreta de compliment pasqual de 1943 encara l'anomena carrer de l'Hospital). Creiem que és convenient marcar aquesta denominació per preservar la memòria de la casa de caritat que hi hagué al carrer del Grau.

A banda del carrer del Grau hi ha cinc vies més que conserven com a nom oficial el nom tradicional: el carrer de Sant Miquel, el carrer del Mig, el carrer de Baix, el carrer Nonàs i la plaça del Mercat. Hem de mencionar, abans d'acabar, la particularitat de la plaça del Mercat: no apareix en cap llibreta de combregants fins que a partir del 1808 es menciona una «plaça de les Cols», que el 1833 torna a desaparèixer i des de llavors s'imposa el silenci, trencat breument el 1901 amb una referència esporàdica a la «plaça de l'Església». Entenem que les dues denominacions fan referència al Mercat, i que probablement aquest espai, a excepció de les dates indicades, s'hauria considerat part del carrer del Grau. Delfí Navàs, el 1918, sí que la diferencia i l'anomena plaça del Mercat (NAVÀS, 1918: 15).

Finalment, oferim la base de dades que ha resultat del buidat de les llibretes de compliment pasqual de l'Arxiu Parroquial de Cabassers en format .ods i .xls.

BIBLIOGRAFIA

BIETE, 1979: BIETE, V. «Toponímia de Cabacers i el seu terme». *Revista Catalana de Geografia*, 1979, Vol. 2, núm. 5, p. 19-90.

BIETE, 1991: BIETE, V. *Cabacés un poble al peu de Monstant*. Ajuntament de Cabassers, 1991.

GAZETA, 1812. *Gazeta de Madrid baxo el Gobierno de la Regencia de las Españas*, núm. 15. 17 de setembre de 1812.

GACETA, 1860. *Gaceta de Madrid*. Número 59. 28 de febrer de 1860.

NAVÀS, 1918: NAVÀS, D. «Descripció històrica, física y política de Cabacés». Imprenta Católica. Reus. 1918.

PRATS, 2008: PRATS, C. *Inventari arquitectònic i arqueològic de Cabassers*. 2008. Inèdit. Arxiu de l'Ajuntament de Cabassers.

Legal

Tots els drets reservats

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original custodiat per Ajuntament de Cabacés. Podeu verificar la seva autenticitat a través del servei de validació de l'Ens amb el CVE A742CD88ACD49588ADF71F7E763019 i data d'emissió 14/06/2026 a les 22:46:59

SIGNAT ELECTRÒNICAMENT PER:

<https://www.vallclara.org/2026/06/05/els-hodonims-populars-de-cabassers/>

Registrat d'entrada el dia 14/06/2026 a les 22:46:03 amb el número d'assentament E2026000484